

Jasurbek Egamberdiyev Jaxongirovich

filologiya fanlari doktori, dotsent

Andijon davlat chet tillari instituti
Ingliz tili va adabiyoti fakulteti dekani, Andijon, Uzbekiston.

FAN-TEXNIKA TERMINLARINING IZOHLI LUG'ATLARDAGI KODIFIKATSION TAVSIFI: INGLIZ, RUS VA O'ZBEK LEKSIKOGRAFIYASI

May

2026

Annotatsiya. Mazkur maqolada fan-texnika terminlarining ingliz, rus va o'zbek izohli

lug'atlarida kodifikatsion tavsiflanishi chog'ishtirma leksikografiya mezonlari asosida tahlil qilindi. Tadqiqot uchun 360 lug'aviy maqoladan iborat uch tilli tanlanma tuzildi: har bir til bo'yicha 120 termin ma'lumotnomasi ajratildi. Terminlar sun'iy intellekt, raqamli texnologiya, energetika, tibbiyot-biologiya, iqtisod va tilshunoslik yo'nalishlari bo'yicha guruhlandi. Avvalgi raqamli ulushlarga tayangan tavsif o'rniga terminning leksikografik pasporti taklif etildi: lemma, soha yorlig'i, semantik chegara, variant nazorati, etimologik ishora, diskurs namunasi va havola birliklari bir butun mikrotuzilma sifatida ko'rib chiqildi. Tahlil ingliz lug'atlarida talaffuz, etimologiya va kontekstli misollashning yaxlit berilishi; rus lug'atlarida ta'rif intizomi hamda normativ izohning ustuvorligi; o'zbek lug'aviy amaliyotida esa milliyashtirilgan lemma, variant shakllari va media-badiiy misollarni izchilroq tartiblash ehtiyoji mavjudligini ko'rsatdi. Maqola fan-texnika terminini oddiy izoh obyekti doirasidan chiqarib, ilmiy, media va badiiy diskurslar kesishgan joyda shakllanadigan ko'p qatlamli lisoniy birlik sifatida baholaydi. *Kalit so'zlar: termin, izohli lug'at, kodifikatsiya, leksikografiya, terminografiya, lemma, soha yorlig'i, fan-texnika leksikasi, ingliz tili, rus tili, o'zbek tili.*

May

2026

Abstract. This article examines the codificatory description of scientific and technical terms in English, Russian and Uzbek explanatory dictionaries from a comparative lexicographic perspective. The study is based on a trilingual sample of 360 dictionary entries, with 120 entries selected for each language. The material covers artificial intelligence, digital technology, energy, biomedicine, economics and linguistics. Instead

of a purely proportional account, the article proposes the idea of a lexicographic passport of the term, which unites lemma form, domain label, semantic boundary, variant control, etymological note, discourse illustration and cross-reference network. The analysis shows that English explanatory dictionaries tend to integrate pronunciation, etymology and contextual illustration within a single entry; Russian dictionaries foreground definitional discipline and normative precision; Uzbek lexicographic practice requires more systematic treatment of nationalized lemma forms, parallel variants and discourse-based examples. The article interprets the scientific and technical term not as a static dictionary unit but as a multi-layered linguistic item moving across scholarly, media and literary discourse.

Keywords: term, explanatory dictionary, codification, lexicography, terminography, lemma, domain label, scientific and technical vocabulary, English, Russian, Uzbek.

KIRISH Fan-texnika taraqqiyoti tilning terminologik qatlamiga bevosita ta'sir ko'rsatadi: yangi tushuncha, yangi qurilma, yangi kasbiy amaliyot paydo bo'lgan zahoti uning nomi ilmiy muloqotda, ommaviy axborot matnlarida, o'quv adabiyotlarida va kundalik nutqda tarqala boshlaydi. Termin dastlab tor mutaxassislar doirasida shakllansa-da, keyinchalik izohli lug'atga kirganida umumtil xotirasining me'yoriy birligiga aylanadi. Shu sababdan terminni lug'atda qayd etish oddiy ro'yxatga olishdan iborat emas; u leksik birlikning semantik chegarasini, soha mansubligini, variant shaklini, etimologik manbasini va nutqdagi qo'llanish ko'lamini ilmiy tartibga keltiradigan filologik jarayondir.

Zamonaviy leksikografiyada terminni kodifikatsiyalash masalasi ayniqsa dolzarb bo'lib bormoqda. Sun'iy intellekt, raqamli platforma, neyrotarmoq, biomarker, energiya klasteri, interfeys, kiberxavfsizlik, korpus, annotatsiya, metama'lumot kabi birliklar bir vaqtning o'zida ilmiy matnda, media xabarlarida, o'quv materialida va badiiy diskursda turlicha semantik og'irlik bilan qatnashadi. Bunday birliklar izohli lug'atda tor soha termini sifatida berilsa-yu, uning ommaviy nutqdagi kengaygan ma'nosi ko'rsatilmasa, foydalanuvchi terminning real diskursdagi harakatini to'liq anglay olmaydi. Aksincha, termin faqat umumiy tushuntirish orqali yoritilsa, uning ilmiy aniqligi susayadi.

Ingliz, rus va o'zbek lug'aviy amaliyotini chog'ishtirish ushbu muammoni yaqqol ochadi. Ingliz izohli lug'atlarida terminning talaffuzi, etimologiyasi, soha yorlig'i va kontekstli misoli ko'pincha bir mikromatn doirasida jamlanadi [1, P. 114]. Rus lug'atlarida normativ ta'rif, ilmiy aniqlik va o'zlashma birlikning morfologik moslashuvi yetakchi ko'rinadi [8, P. 73]. O'zbek lug'aviy an'anasida esa so'nggi yillarda ko'plab yangi terminlar kiritilgan bo'lsa-da, ularning soha yorlig'i, variant nazorati va misollanish darajasi hali ham kengaytirilishi lozim bo'lgan maydon sifatida ko'zga tashlanadi [11, P. 42].

Maqolaning maqsadi fan-texnika terminlarining ingliz, rus va o'zbek izohli lug'atlarida berilishidagi kodifikatsion belgilarni aniqlash, uch tildagi leksikografik mikrotuzilmani qiyoslash hamda media va badiiy diskursdan olingan misollar orqali lug'atdagi tavsif bilan real nutqdagi semantik harakat orasidagi bog'lanishni yoritishdan iborat. Tadqiqotda terminlar alohida so'z sifatida emas, soha, ta'rif, kontekst va uslubiy ko'lam bilan tutashgan lisoniy birlik sifatida talqin qilinadi.

Material va metodlar. Tadqiqot materiali sifatida ingliz, rus va o'zbek izohli hamda terminografik manbalaridan tuzilgan 360 lug'aviy maqolali tanlanma olindi. Har bir til bo'yicha 120 termin maqolasi ajratildi; ular raqamli texnologiya va sun'iy intellekt, energetika va muhandislik, tibbiyot-biologiya, iqtisod va moliya, tilshunoslik hamda ta'lim texnologiyalari,

ekologiya va atrof-muhit atamaları kabi soha maydonlariga joylashtirildi. Tanlanmada algorithm / алгоритм / algoritm, interface / интерфейс / interfeys, corpus / корпус / korpus, annotation / аннотация / annotatsiya, cloud computing / облачные вычисления / bulutli hisoblash, artificial intelligence / искусственный интеллект / sun‘iy intellekt kabi ekvivalent qatorlar alohida kuzatildi. Lug‘aviy maqolalar besh kodifikatsion belgi bo‘yicha ko‘rib chiqildi: soha yorlig‘i, ta‘rif aniqligi, variant qaydi, misol berilishi, talaffuz yoki etimologik izoh. Bu belgilar terminning izohli lug‘atdagi maqomini belgilashda muhim o‘rin tutadi. Soha yorlig‘i terminning qaysi ilmiy yoki texnik maydonga mansubligini ko‘rsatadi; ta‘rif aniqligi tushunchaning chegarasini belgilaydi; variant qaydi parallel shakllar, qisqartmalar yoki o‘zlashma ko‘rinishlarni tartibga soladi; misol berilishi terminning real nutqdagi joylashuvini ochadi; talaffuz va etimologiya esa o‘zlashma birlikning fonetik hamda tarixiy manbasini yoritadi [4, P. 61].

Metodik jarayon uch bosqichda olib borildi. Birinchi bosqichda terminlar lemma darajasida saralandi va bir xil tushunchaga mansub uch tilli qatorlar tuzildi. Ikkinchi bosqichda har bir lug‘aviy maqola mikrotuzilma jihatidan belgilandi: ta‘rif turi, soha yorlig‘i, variant qaydi, misol borligi, etimologik izoh, havola birliklari, uslubiy cheklov. Uchinchi bosqichda media va badiiy diskursdan olingan 90 fragment tahlil qilindi. Bu fragmentlar terminning lug‘atdagi ta‘rifi bilan nutqdagi ma‘noviy kengayishini qiyoslash imkonini berdi.

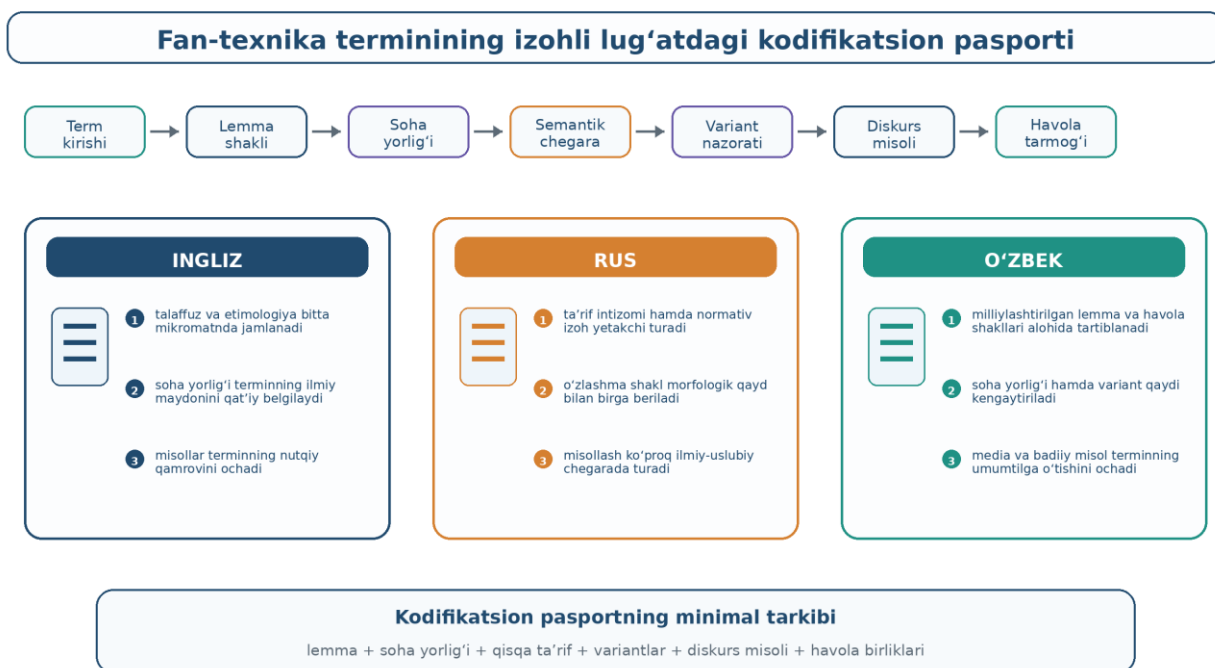
Tahlil matnshunoslik, terminografiya, chog‘ishtirma leksikografiya va diskursiv semantika tamoyillariga tayandi. Terminologik birliklar faqat shakliy o‘xshashlik bo‘yicha emas, konseptual maydon, soha ko‘rsatkichi va qo‘llanish muhiti bo‘yicha ham baholandi. Shu bois algorithm - algoritmi qatori to‘g‘ridan-to‘g‘ri o‘zlashma sifatida, cloud - bulut qatori metaforik terminlashuv sifatida, interface - interfeys qatori fonetik moslashgan xalqaro birlik sifatida, corpus - korpus qatori esa umumiy nomdan maxsus ilmiy termin tomon siljigan birlik sifatida talqin qilindi.

Natijalar. Korpus tahlili ingliz lug‘aviy amaliyotida kodifikatsion pasport nisbatan to‘liq shakllanganini ko‘rsatdi. Ingliz tanlanmasida lemma, talaffuz, etimologiya, soha yorlig‘i, qisqa ta‘rif, misol va havola birliklari ko‘pincha bitta mikromatn doirasida tartiblanadi. Bunday tartib foydalanuvchiga terminning ilmiy chegarasini, tarixiy manbasini va nutqdagi qo‘llanish maydonini bir vaqtning o‘zida ko‘rish imkonini beradi. Masalan, algorithm birligi hisoblash amaliyotiga oid termin sifatida izohlanar ekan, uning media matnidagi obrazli kengayishi ham kontekstli misollar orqali seziladi.

Rus lug‘atlarida kodifikatsion pasportning markaziy qismi ta‘rif intizomi va normativ izoh bilan bog‘lanadi. Atama ko‘pincha ilmiy maydon, morfologik shakl va o‘zlashma manbasi bilan birga tavsiflanadi; kontekstli misollar esa odatda qat‘iy ilmiy-uslubiy doirada qoladi. Masalan, нейросеть, блокчейн, интерфейс kabi birliklar rasmiy-texnik izoh bilan berilganda, ularning publitsistik kengayishi alohida lug‘aviy qatlam sifatida har doim ham ochilmaydi. Bu holat rus leksikografiyasida ta‘rif barqarorligi kuchli, diskurs misoli esa tanlab beriladigan maydon ekanini anglatadi. O‘zbek tanlanmasida terminni milliy lisoniy tizimga mos keltirish masalasi markaziy o‘ringa chiqadi. Algoritmi, interfeys, platforma, kesh, token, dron, neyrotarmoq, korpus kabi birliklar izohli lug‘atda faqat nom sifatida emas; lemma shakli, variantlari, soha mansubligi va diskursdagi birikuvlari bilan birga berilganda aniqroq qabul qilinadi. Ayniqsa, bulutli hisoblash, ovozi interfeys, parallel korpus, tokenlashtirish, raqamli platforma kabi birikmalar lug‘aviy maqolaga kiritilsa, terminning ilmiy hamda umumtil chegarasi ravshanlashadi.

Quyidagi rasmda terminni izohli lug‘atda kodifikatsiyalash uchun taklif etilayotgan uch tilli pasport modeli berildi. Model ulushlar yoki miqdoriy nisbatlardan voz kechib, lug‘aviy maqolaning ichki tartibiga tayanadi: termin kirishi lemma shaklidan boshlanadi, keyin soha

yorlig'i, semantik chegara, variant nazorati, diskurs misoli va havola tarmog'i bilan to'ldiriladi. Ingliz, rus va o'zbek panellari uch leksikografik an'anadagi ustuvor yo'nalishlarni ko'rsatadi: ingliz tilida mikrotuzilma to'liqligi, rus tilida ta'rif intizomi, o'zbek tilida milliylashtirilgan lemma va variantlarni tartiblash zarurati ajralib turadi.

1-rasm. Fan-texnika terminining izohli lug'atdagi kodifikatsion pasporti.

Media va badiiy diskurs misollari ushbu kodifikatsion pasportni yanada aniqroq ko'rsatadi. (Media diskurs: texnologiya yangiliklari korpusi, 2023-2025) "Platforma foydalanuvchi so'rovlarini algoritm asosida saralaydi." Bu fragmentda platforma va algoritm bir vaqtning o'zida texnik va ijtimoiy ma'noga ega: platforma faqat dasturiy muhit emas, foydalanuvchi faoliyati jamlanadigan kommunikativ maydon sifatida ham anglanadi; algoritm esa matematik tartibdan tashqari qaror saralovchi avtomatik tartib sifatida talqin qilinadi. Lug'atda bunday birliklarga informatika yorlig'i bilan birga "raqamli platformaviy muhit", "ma'lumotni tartiblash usuli" singari kengaytirilgan izoh berilishi zarur.

(Badiiy diskurs: zamonaviy ilmiy-fantastik nasr kuzatuv) "U xotirasidagi eng og'riqli sahifalarni xuddi algoritm tartiblagandek birma-bir sanadi." Ushbu gapda algoritm termini badiiy metaforaga aylangan: u aniq matematik amaliyotdan inson xotirasini tartiblash obraziga ko'chgan. Izohli lug'atda terminning faqat maxsus soha ma'nosi qayd etilsa, bunday badiiy kengayish lug'at chegarasidan tashqarida qoladi. Shu sababdan "ko'chma qo'llanish" yoki "publitsistik-badiiy kengayish" kabi uslubiy belgi terminning umumtilga o'tish jarayonini yoritadi.

(Media diskurs: iqtisodiy texnologiya xabari) "Startup bulutli hisoblash infratuzilmasi orqali ma'lumotlar oqimini tezlashtirdi." Bu fragmentda startup, bulutli hisoblash, infratuzilma birliklari umumiy o'quvchi uchun bir nechta bilim maydonini birlashtiradi. Startup iqtisodiy termin, bulutli hisoblash informatika termini, infratuzilma esa ijtimoiy-iqtisodiy hamda texnik

maydonda ishlatiluvchi birlikdir. Lug'atda bunday birliklar bir-biriga havola qilinmasa, foydalanuvchi ulardagi konseptual bog'lanishni mustaqil tiklashga majbur bo'ladi.

(Badiiy diskurs: zamonaviy drama dialogi) "Telefon ekranidagi bulut belgisi ortida uning barcha kechagi xatlari yashiringan edi." Bu misolda bulut belgisi informatikadagi cloud storage tushunchasidan badiiy ramzga ko'chadi. Bulut tabiat hodisasi sifatidagi umumiy so'zdan raqamli saqlash maydoniga, u yerdan esa xotira va sir ramziga aylanadi. Shunday ko'p bosqichli semantik harakat terminologik kodifikatsiyada alohida izohni talab etadi: umumiy ma'no, maxsus texnik ma'no va obrazli nutqdagi kengayish bir lug'aviy maqola ichida qatlamlanishi lozim.

(Media diskurs: tibbiyot yangiliklari korpusi, 2022-2025) "Biomarkerlar erta tashxis aniqligini oshirdi." Bu fragmentda biomarker so'zi o'zbek o'quvchisi uchun hali to'liq xalqona birlik emas. Agar lug'atda u faqat "biologik belgi" tarzida qisqa berilsa, tibbiy diagnostika bilan bog'liq konseptual maydon yetarlicha ochilmaydi. "Kasallik holatini, biologik jarayonni yoki dori ta'sirini baholash uchun aniqlanadigan molekulyar yoki fiziologik ko'rsatkich" kabi ta'rif terminning ilmiy chegarasini aniqroq belgilaydi.

Muhokama. Natijalar shuni ko'rsatadiki, fan-texnika terminining izohli lug'atda barqaror o'rin olishi uch asosiy qatlam bilan bog'liq: semantik aniqlik, sohaviy mansublik va diskursiv ko'lam. Semantik aniqlik terminni umumiy so'zdan ajratadi; sohaviy mansublik uning ilmiy maydonini belgilaydi; diskursiv ko'lam esa terminning badiiy, publitsistik, media va o'quv matnlarida qay darajada kengayganini yoritadi. Ushbu uch qatlam bir-biridan uzilgan holda berilsa, lug'aviy maqola foydalanuvchiga terminning to'liq semantik manzarasini bermaydi.

Ingliz lug'atlaridagi ustunlik ko'proq mikrotuzilma to'liqligi bilan bog'liq. Ko'plab ingliz manbalarida lemma, talaffuz, etimologiya, soha yorlig'i, ta'rif, misol va ba'zan uslubiy cheklov bitta tartibga joylashtiriladi. Bu tajriba terminning ilmiy maqomi bilan uning ommaviy qo'llanishi o'rtasidagi masofani qisqartiradi. Masalan, interface dastlab texnik qurilmalar o'rtasidagi aloqani bildirgan bo'lsa, hozir inson-kompyuter muloqoti, dasturiy muhit, hatto ijtimoiy muloqot sathini ham anglatadi. Bunday kengayish lug'atda ma'no bandlari orqali ko'rsatilganida terminning rivojlanish yo'li ravshanlashadi.

Rus lug'aviy an'anasi ilmiy ta'rifni ixcham va normativ tarzda berishga moyil. Bu jihat fan-texnika terminlarida aniqlik yaratadi, ammo media va badiiy diskursdagi yangi qo'llanishlar lug'aviy maqolaga har doim ham tez kirmaydi. Masalan, цифровой след, нейросеть, блокчейн, интерфейс kabi birliklar rasmiy-texnik izohdan tashqari, publitsistik ma'noda ham faol. Izohli lug'at bu kengayishni qayd etsa, terminning zamonaviy nutqdagi harakati aniqroq ko'rinadi.

O'zbek terminografiyasi uchun asosiy masala yangi o'zlashmalarni milliy lisoniy tizimga mos keltirish va ularni izohli lug'atda tanlab, me'yoriy ko'rinishda berishdir. Bir birlik bir necha shaklda uchrashi mumkin: kesh / cache, token / token, interfeys / interface, platforma / raqamli maydon, dron / uchuvchisiz qurilma. Bunday holatda lug'at muharriri faqat bitta shaklni tanlash bilan cheklanmasdan, variantlarni tartiblashi, asosiy lemma va havola shakllarini berishi, soha yorlig'i hamda izohni aniq joylashtirishi lozim. Aks holda o'quvchi turli manbalarda uchragan shakllarni bir tushunchaga bog'lay olmaydi.

Kodifikatsiya jarayonida misolning o'rni alohida. Termin ta'rifda aniq ko'rinsa ham, nutqdagi birikuvlari yoritilmasa, uning sintagmatik imkoniyati yopiq qoladi. Masalan, algoritim tuzmoq, algoritim ishlashi, algoritmik saralash, algoritimga asoslangan qaror; korpus yaratmoq, korpusni annotatsiyalash, parallel korpus, og'zaki korpus; interfeys dizayni, foydalanuvchi interfeysi, ovozli interfeys kabi birikmalar lug'atda misol tarzida berilsa, terminning grammatik va semantik aloqalari ravshanlashadi. Bu usul talaba, tarjimon, muharrir va tadqiqotchi uchun muhim lingvistik tayanch beradi.

Badiiy diskursdagi terminlashuv esa lug‘atshunoslik uchun alohida sinov maydonidir. Ilmiy termin badiiy matnda obrazli qiymatga ega bo‘lganda, u endi faqat terminologik belgi emas, estetik yuk olgan semantik birlikka aylanadi. “Algoritm xotirani tartibladi”, “bulut kechagi xatlarni yashirdi”, “interfeys ortida odamning ovozi yo‘qoldi” kabi fragmentlarda fan-texnika birliklari inson tajribasini tasvirlashga kiradi. Lug‘at bunday kengayishni bevosita har bir misolda qayd etmasa ham, ko‘chma yoki publitsistik-badiiy qo‘llanish yorlig‘i orqali terminning yangi uslubiy maydonini ko‘rsatishi mumkin.

Tadqiqotdan kelib chiqadigan amaliy tavsiya shundan iboratki, o‘zbek izohli lug‘atlarida fan-texnika terminlari uchun kengaytirilgan mikrotuzilma zarur: lemma, talaffuz, soha yorlig‘i, qisqa ta‘rif, kengaytirilgan izoh, variantlar, o‘zlashma manbasi, termin birikmalari, media va badiiy diskursdan misol, havola birliklari. Bunday tartib lug‘aviy maqolani ensiklopedik maqolaga aylantirmaydi; aksincha, terminning lisoniy maqomini aniq va ixcham yoritadi.

Xulosa. Ingliz, rus va o‘zbek izohli lug‘atlari materiallari asosida olib borilgan chog‘ishtirma tahlil fan-texnika terminlarini kodifikatsiyalashda mikrotuzilma izchilligi hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanini ko‘rsatdi. Ingliz lug‘atlarida talaffuz, etimologiya va misol ko‘pincha bitta kirishda jamlanadi; rus lug‘atlarida ta‘rif intizomi va normativ aniqlik ustun; o‘zbek lug‘aviy amaliyotida esa yangi terminlarni kiritish jarayoni faol davom etar ekan, variant qaydi, diskurs misoli va havola tarmog‘ini kengaytirish ehtiyoji yaqqol ko‘rinadi.

Uch tilli materialni tahlil qilish shuni anglatdiki, terminning leksikografik maqomi faqat nomni ro‘yxatga olish bilan belgilanmaydi. To‘liq lug‘aviy pasport lemma, soha yorlig‘i, qisqa ta‘rif, kengaytirilgan izoh, parallel variantlar, etimologik ishora, termin birikmalari va diskursdan olingan namunalarni birlashtirgandagina hosil bo‘ladi. Shu bois o‘zbek terminografiyasida fan-texnika birliklarini berishda ta‘rifni aniqlashtirish bilan birga, terminning media, badiiy va ilmiy matnlardagi jonli qo‘llanishini ko‘rsatish alohida vazifa bo‘lib turadi.

Maqolaning ilmiy yangiligi fan-texnika terminini izohli lug‘atdagi statik birlik sifatida emas, media, badiiy va ilmiy diskurslarda harakatlanuvchi lisoniy birlik sifatida talqin qilishidadir. Bu yondashuv terminning lug‘aviy maqomi bilan uning nutqdagi semantik kengayishini bog‘laydi. Algoritm, bulut, interfeys, biomarker, korpus, token kabi birliklar misolida ko‘rindiki, termin umumtilga kirgach, ilmiy aniqlik bilan uslubiy kengayish o‘rtasida yangi munosabat paydo bo‘ladi.

Kelgusida o‘zbek izohli lug‘atlarida fan-texnika terminlari uchun elektron leksikografik platforma, korpusga tayanadigan misollar bazasi, variantlarni avtomatik qidirish tizimi va soha bo‘yicha havola tarmog‘i ishlab chiqilishi maqsadga muvofiqdir. Bunday yo‘nalish o‘zbek tilining ilmiy-texnik lug‘at boyligini tartibli, foydalanuvchiga qulay va xalqaro terminografik mezonlarga yaqin holatda taqdim etishga imkon beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Atkins, B. T. Sue, and Michael Rundell. The Oxford Guide to Practical Lexicography. Oxford University Press, 2008. P. 1-552.
2. Bergenholtz, Henning, and Sven Tarp, editors. Manual of Specialised Lexicography: The Preparation of Specialised Dictionaries. John Benjamins, 1995. P. 1-254.
3. Cabré, M. Teresa. Terminology: Theory, Methods and Applications. John Benjamins, 1999. P. 1-248.
4. Hartmann, R. R. K., and Gregory James. Dictionary of Lexicography. Routledge, 1998. P. 1-176.
5. Pearson, Jennifer. Terms in Context. John Benjamins, 1998. P. 1-258.

6. Sager, Juan C. A Practical Course in Terminology Processing. John Benjamins, 1990. P. 1-254.
7. Temmerman, Rita. Towards New Ways of Terminology Description: The Sociocognitive Approach. John Benjamins, 2000. P. 1-258.
8. Гринев-Гриневиц, С. В. Терминоведение. Москва, Академия, 2008. С. 1-304.
9. Крысин, Л. П. Толковый словарь иноязычных слов. Москва, Эксмо, 2010. С. 1-944.
10. Лейчик, В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура. Москва, ЛКИ, 2007. С. 1-256.
11. Суперанская, А. В., Н. В. Подольская, and Н. В. Васильева. Общая терминология: вопросы теории. Москва, URSS, 2012. С. 1-248.
12. Hojiyev, A. Tilshunoslik terminlarining izohli lug'ati. Toshkent, O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2002. B. 1-168.
13. Madvaliyev, A., tahrirchi. O'zbek tilining izohli lug'ati. 5 jild. Toshkent, O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2006-2008. B. 1-680.
14. Sanaqulov, U., and G'. Nuraliev. "Leksik sistem sifatida so'zlarni guruhlarga ajratib o'rganishda qo'llanilgan atamalar talqini." Xorijiy filologiya, no. 4, 2019. B. 8-12.